

DỪNG DỪNG DỪNG...

Captovan

“Dừng dừng dừng như bánh chưng ngày Tết”.

Các cụ ta nói thế và có lẽ vào thời điểm cận Tết Nguyên Đán, tại Little Saigon, thủ đô của những người tị nạn CS thì có vẻ như thế thật. Tôi nói “có vẻ” vì tất cả các chợ nói tiếng Việt thì bánh chưng trưng bày la liệt, đủ hiệu đủ kiểu, nhiều giá khác nhau nhưng không rẻ chút nào, trung bình từ 25\$ đến 30\$/1 chiếc, và hình như có cả bánh “trung made in XHCN”. Ngoài ra, các nhà thờ, chùa cũng thi đua gói, nhà nhà các bà nội ngoại cũng gói, sơ sơ vài chục cặp để tặng bà con bạn bè, một phong tục truyền thống rất dễ thương. Gia đình tôi chỉ hai người mà có tới 4 cái bánh do bà con, bạn bè tặng, nhìn bánh xếp thẳng hàng trên bàn bên cạnh hộp mứt sen trần trông vui như ngày Tết.

Ai nói “dừng dừng dừng như bánh chưng ngày Tết” thì tôi không biết, nhưng ngồi ngắm bánh chưng xanh Xuân này khiến tôi nhớ đến bánh chưng Xuân xưa nên tôi yêu bánh chưng vô cùng, bánh chưng của nhà tôi, tôi thích còn bánh dày thì... thì không còn mê nữa.

Xin quý vị chớ hiểu lầm, bánh dày tôi không mê nữa là hai miếng bột nếp luộc trắng ngần, kẹp miếng chả quế vàng vàng vào giữa, nắn-nắn bóp-bóp cho bánh, chả đẹp ra rồi cắn một miếng thì ôi thôi... mê toi, nhưng đó là ở tuổi 17 bê gầy sừng trâu. Còn bây giờ ở tuổi 85 với hàm răng giả mà ham hố cắn vào thì không khéo cả bánh lẫn răng theo nhau chạy ra. Còn bánh chưng thì nhớ mãi

Nhớ mãi cái Xuân xưa ấy, 1978 ở trại tù số 8 Thác Bà, Hoàng Liên Sơn, chiều 29 tết, mỗi tù nhân được lãnh một cái bánh chưng vuông vức bằng bàn tay, mỗi người yêu bánh mỗi vẻ khác nhau, yêu bánh chưng như yêu người tình, anh thì vừa gắp đã vồ vập, người thì nâng niu, gìn giữ, canh chừng không cho anh hàng xóm dòm, không để người nằm bên cạnh tí máy, sờ mó.

Chàng Thắng Cụt (cụt 1 ngón chân cái) đã lâu ngày chưa thấy nó nên vừa cầm trong tay là chàng vội cời... dây, lột lá, xé, bóc, ngấu nghiến nhai nuốt rồi liếm môi, liếm lá, hẩn cúi xuống nhặt miếng lá chuối nằm dưới đất lên xem còn hột nếp nào dính lại không. Chẳng còn gì, chỉ còn tí nhựa nếp dính dính rồi quay sang nhìn cái bánh của tôi còn nguyên, hẩn chép miệng than:

-Tiếc quá, giá đừng ăn thì còn y nguyên như của mày. Tiếc quá!

Đúng rồi, để dành thì còn, nhìn cái bánh, ăn bằng mắt vững bụng hơn, yên tâm hơn vì lúc nào mình cũng có lương thực dự trữ, tôi dự trữ sẽ giữ cái bánh này thật lâu để được “no 3 ngày tết”.

Đêm đó, tôi cứ loay hoay suy tính không biết cất cái bánh ở đâu cho an toàn, chỗ nào cũng thấy mất an ninh, có thể bị chuột moi, gói đầu giường thì bánh xếp mất, cuối cùng, nơi an toàn nhất là nằm co, ôm bánh vào bụng cho no và ấm lòng.

Mới sáng sớm, ngồi chờ xuất chuồng, Thắng khều nhẹ tôi, đưa cái áo len:

- Mày đổi cho tôi một nửa cái bánh đi, tao đưa mày cái áo len

Mùa Đông lạnh tái người mà mang cái áo len đổi lấy nửa cái bánh thì liệu thật! Nếu tôi đồng ý đổi nửa cái bánh chỉ vừa bằng bàn tay chéo để lấy cái áo len thì tàn nhẫn quá, mà không đổi thì có vẻ hành hạ người bạn tù nằm bên cạnh. Mờ để miệng mèo, cảm treo heo nhịn đói, trước sau gì cũng hết, tôi quyết định không đánh lừa mình nữa nên bảo Thắng:

- Mặc áo vào, trời lạnh lắm, tao không đổi nhưng mời mày ăn tết với tao, biếu bạn một phần tư (1/4) cái bánh được không.

Thắng tròn tròn mắt ngó tôi như nhìn một thằng điên, có thể Thắng nghĩ tôi điên thật, nhưng hắt thì sướng điên lên, được tặng 1/4 cái bánh chung, chỉ vừa một miếng, nhưng giữa cơn đói nấp thềm xôi thì quý hơn vàng. Mặc dù ăn xong cái bánh rồi mà chúng tôi cùng đói như nhau, có thể còn đói hơn trước khi ăn.

Vẫn chuyện cái bánh chung, anh Tr..., người bạn tù kiệt sức vì bệnh kiết lỵ, nằm cả tuần nay rồi, không ăn nổi một chén cháo nhưng vẫn thì thào nói:

-Còn vài ngày nữa thì mình được ăn bánh chung, tôi mong mỗi từng ngày để được ăn bánh chung vì thèm quá.

Ngày hôm sau, anh hoàn toàn không ăn một chút cháo nào và sức khỏe kiệt quệ, hơi thở nặng nhọc, nhưng anh vẫn thì thào nói:

-Ngày mai được phát bánh chung rồi, để ngày mai ăn một bữa bánh chung cho đã thèm.

Chiều ngày hôm sau, trại phát bánh chung cho tù nhân, nhưng anh Tr.. đã xuôi tay trước khi được nhận chiếc bánh mà anh hằng ao ước. Ngày đó là ngày cuối tháng Chạp, và ngày hôm sau là ngày mừng một Tết năm 1978.

Anh em tù cùng buồng cũng lo ma chay cho anh Tr, đem cái bánh chung cúng thay cho nhang và được đồng tù là thầy tuyên úy Phật Giáo lo liệu. Nhưng trong khi mọi người đang bận rộn thì một anh nào đó lấy mất cái bánh chung đang cúng vong linh anh Tr..! Khi anh em phát giác ra, thì người lấy cái bánh của anh Tr.. đã ăn hết rồi.

Tất cả anh em làm thinh, mỗi người trầm ngâm suy nghĩ không nói nên lời, không nói được một lời nào. Tất cả mọi người tù đều hiểu ngầm trong hoàn cảnh quá đói khổ thì nên thông cảm cho người không còn kiểm soát được mình mà đã phải nhẫn tâm làm một việc mà không bao giờ làm trong điều kiện bình thường.

Thầy Tuyên Úy đang cúng kiếng cho anh Tr.. thì cai tù, bộ đội vào buồng bảo phải dẹp. Anh em đâu biết làm gì khác, đành quần xác anh Tr.. cùng đồ vật của anh bằng cái poncho, và khiêng anh ra để ngoài vườn rau theo lệnh bọn bộ đội, để sáng mai giải quyết.

Chuyện Tết trong tù ngày xưa ấy đã xa rồi, nhưng mỗi lần nghĩ đến thì lòng quặn đau. Hôm nay, Tết này ở hải ngoại, tại Little Saigon, thủ đô tỵ nạn CS, vì một chuyện chẳng đáng dừng mà tôi phải nhắc lại cái chuyện “dừng dừng dừng”.

Sáng nay một bà bạn độc thân, tuổi lục tuần, trông còn sắc nước, mượt mà... ghé rủ nhà tôi đi xộp-ping, thấy trên bàn có 4 cái bánh, bà lắc đầu:

- Khiếp, trông thấy mà phát ón, đúng là dửng dưng dưng như bánh chưng ngày tết, nếu anh chị không ăn hết thì để vào ngăn đá, kéo nó mốc, năm ngoái em có mấy cái họ cho, không ăn đến để mốc meo, mốc thối ra.

Bà này ngày xưa cũng dân cày như chúng tôi, nay gặp vận may trên đất tỵ nạn, có “con nuôi” làm tổng thống, được cung cấp tiền nhà, tiền tiêu, tiền chữa bệnh v.v.. nên thuộc giới thượng lưu, lúc nào cũng than: “Hôm nay ăn đồ gì nhây”, ý bà muốn nói rằng chẳng còn món ngon vật lạ nào cho vừa miệng bà, quanh đi thì heo-gà-cá-bò, quần lại thì bò-tôm-gà-lợn. Đã có lần tôi nghe bà này than với hàng xóm như thế về thực phẩm, còn quần áo thì bà than: “Không còn biết mặc đồ gì để đi dự tiệc, đi đám cưới đây? Váy nào cũng đã mặc qua, quần nào cũng đã xỏ ống, áo nào cũng đã qua đầu!”

Nghe bà than khiến hàng xóm nhức cả đầu, tôi toan bảo bà ta rằng: “Bà không cần mặc gì hết là đẹp nhất, hay là mặc cái “áo quan” đi cho nó sang. Vậy mà bữa nay bà lại còn bịu môi khi thấy bánh chưng tôi trưng trên bàn.

Bốn đức tính của phụ nữ khiến đàn ông mê phát điên là “Công, Dung, Ngôn, Hạnh”, nhưng phát ngôn như bà, thị của như bà thì dầu là “đàn” ông như tôi cũng phải điên tiết và dĩ nhiên, những cái “bánh” của bà, dù bánh chưng, bánh bao, bánh bèo... dầu có để mốc meo, mốc thối ra thì cũng là điều dễ hiểu, dầu đẹp mà phát ngôn như thế thì tới 50, 60 vẫn còn chồng mông mà gào là phải rồi.

Captovan
